

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego
w sprawie **K. K.**

w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności
na podstawie art. 152 § 1 k.k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 2 października 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
niekorzyść skazanego

od postanowienia Sądu Rejonowego w W.

z dnia 1 czerwca 2017 r., sygn. akt II 1 Ko (...),

**I. uchyla zaskarżone postanowienie i umarza postępowanie w
przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary
pozbawienia wolności wobec K. K.;**

**II. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża
Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 kwietnia 2014 r., sygn. akt II K (...) K. K. został skazany za popełnienie czynów z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na karę łączną 1

roku i 4 miesiące pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata. Na mocy art. 72 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 12 000 zł w terminie 1 roku od uprawomocnienia się wyroku.

Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 24 kwietnia 2014 roku.

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2015 r., sygn. akt II Ko (...), Sąd Rejonowy w W. zarządził wobec skazanego K. K., na podstawie art. 75 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 4 miesięcy (k. 51 akt o sygn. Wzaw (...)).

Sąd Okręgowy w W., postanowieniem z dnia 8 lutego 2016 r., w sprawie o sygn. akt III Kzw (...) nie uwzględnił zażalenia skazanego i zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy (k. 60 akt o sygn. Wzaw (...)).

Wnioskiem z dnia 26 lutego 2016 r. skazany K. K. zwrócił się do Sądu Rejonowego w W. o odroczenie wykonania kary 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 kwietnia 2014 roku, sygn. akt II K (..) (k. 68 akt o sygn. Wzaw (...)).

Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2016 r., sygn. akt II 1 Ko (...), na podstawie art. 151 § 1 k.k.w. w zw. z art. 4 § 1 k.k. odroczył wobec skazanego K. K. wykonanie kary do dnia 7 lipca 2016 roku (k. 129 akt o sygn. Wzaw (...)). Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 3 czerwca 2016 r.

Drugi wniosek o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, z datą 20 października 2016 r, skazany K. K. złożył w Sądzie w dniu 21 października 2016 roku (k. 135 - 136 akt o sygn. Wzaw (...)).

Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt II Ko (...), na podstawie art. 151 § 1 k.k.w. w zw. z art. 4 § 1 k.k., odroczył do dnia 7 stycznia 2017 r. wykonanie kary pozbawienia wolności wobec K. K.. Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 24 listopada 2016 r. (k. 170 akt o sygn. Wzaw (...)).

Wniosek o dalsze odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, z dnia 11 stycznia 2017 r., został złożony w sądzie w dniu 13 stycznia 2017 r. (k. 173, akt o sygn. Wzaw (...)). Wniosek ten został uwzględniony przez Sąd Rejonowy w W., który postanowieniem z dnia 2 marca 2017 r. odroczył wykonanie kary 1 roku i

4 miesięcy pozbawienia wolności do dnia 7 kwietnia 2017 r. (k. 181 akt o sygn. Wzaw (...)). Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 30 marca 2017 roku.

Pismem z dnia 14 kwietnia 2017 r., które do Sądu Rejonowego w W. wpłynęło w dniu 18 kwietnia 2017 roku, K. K. wystąpił o dalsze odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności (k. 183 -184 akt o sygn. Wzaw (...)). Pismo to zostało rozpoznane jako wniosek o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 1 czerwca 2017 r., sygn. II 1 Ko 1651/17, na podstawie art. 152 § 1 k.k.w. w zw. z art. 70 § 1 k.k. oraz art. 73 § 1 k.k., warunkowo zawiesił wobec K. K. na okres próby wynoszący 3 lata, karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 kwietnia 2014 r., sygn. akt II K (...), oddając skazanego w tym okresie pod dozór kuratora sądowego (k. 194 akt o sygn. Wzaw (...)).

Uzasadniając swoje orzeczenie Sąd stwierdził m.in., iż skazany K. K. korzystał przez okres 1 roku z odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności. Wskazując na istnienie pozytywnej prognozy kryminologicznej Sąd uznał, że nie zachodzi potrzeba osadzania skazanego w zakładzie karnym.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się w dniu 27 czerwca 2017 roku.

Kasację od tego orzeczenia złożył Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, który na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 152 § 1 k.k.w., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i warunkowe zawieszenie w stosunku do skazanego K. K. kary 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 kwietnia 2014 roku, sygn. akt II K (...), pomimo niespełnienia podstawowej przesłanki stosowania tej instytucji w postaci nieprzerwanego odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności przez okres co najmniej 1 roku w sytuacji, gdy wniosek o kolejne odroczenie wykonania kary w ramach tego rocznego okresu musi być złożony przed zakończeniem wcześniej udzielonego okresu odroczenia, którego to warunku skazany nie dopełnił, składając drugi wniosek o dalsze odroczenie wykonania kary, dopiero w dniu 20

października 2016 roku, a więc po upływie w dniu 7 lipca 2016 roku pierwszego odroczenia wykonania tej kary udzielonego mu na okres 3 miesięcy postanowieniem Sądu Rejonowego w W. z dnia 7 kwietnia 2016 roku, sygn. akt II Ko (...), oraz składając trzeci wniosek o odroczenie w dniu 11 stycznia 2017 roku, także po upływie w dniu 7 stycznia 2017 roku poprzedniego odroczenia udzielonego mu na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 24 listopada 2016 roku, sygn. akt II Ko (...).

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wobec skazanego K. K..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego K. K. została wniesiona przed upływem rocznego terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k., a zatem – wobec jej zasadności – może być uwzględniona.

Na wstępie odnieść się należy do kwestii stosowania reguł intertemporalnych w postępowaniu wykonawczym, w tym do art. 152 § 1 k.k.w. Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie zajął jednoznaczne stanowisko w tym względzie, zgodnie z którym reguły intertemporalne określone w art. 4 § 1 k.k. mają zastosowanie do uregulowań zawartych w art. 152 § 1 k.k.w. (por. postanowienie z dnia 19 stycznia 2017 r., I KZP 13/16, OSNKW 2017, z. 2, poz. 9).

Warunkowe zawieszenie wykonania kary w trybie art. 152 § 1 k.k.w. jest instytucją o charakterze materialnoprawnym, do której ma zastosowanie zasada określona w art. 4 § 1 k.k. Choć zatem została wskazana instytucja uregulowana przepisami zamieszczonymi w Kodeksie karnym wykonawczym nie jest wyłączona spod działania reguły *lex severior retro non agit*.

Uwaga ta ma znaczenie o tyle, że K. K. został skazany przed dniem 1 lipca 2015 r. – tj. przed wejściem w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), która zaostriżyła stan prawny, ograniczając stosowanie omawianej instytucji do tych tylko wypadków, gdy kara pozbawienia wolności nie przekracza 1 roku. Jest oczywistym, że rozmiar wymierzonej K. K. kary nie zezwalał na warunkowe jej

zawieszenie w oparciu o przepisy obowiązujące w chwili orzekania w tym przedmiocie. Nie determinuje to jednak sposobu rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, gdyż stosując regułę kolizyjną określoną w art. 4 § 1 k.k., dopuszczalność warunkowego zawieszenia wykonania kary wymierzonej skazanemu oceniać należy w oparciu o przepis art. 152 § 1 k.k.w. w brzmieniu obowiązującym poprzednio. Był on względniejszy dla skazanego, gdyż umożliwiał skorzystanie z instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w wymiarze nieprzekraczającym 2 lat. Przesłanka, co do wysokości orzeczonej sankcji karnej została zatem w tym przypadku spełniona, choć jak słusznie zauważy skarżący w kasacji, Sąd Rejonowy w W. nie wskazał w podstawie prawnej swego rozstrzygnięcia art. 4 § 1 k.k.

Podstawową przesłanką do zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, jest jednak korzystanie przez skazanego z odroczenia wykonania tej kary przez okres co najmniej roku, przy czym odroczenie to musi trwać nieprzerwanie przez ten czas. Okres takiego odroczenia biegnie od dnia wydania pierwszego postanowienia w tym przedmiocie (art. 151 § 3 *in fine* k.k.w.) i obejmuje okres od daty wydania postanowienia o odroczeniu do wskazanego w tym orzeczeniu dnia końcowego takiego odroczenia, a także – w wypadku kilkukrotnego odroczenia wykonania kary – okresy pomiędzy dniem zakończenia wcześniej udzielonego odroczenia a datą wydania kolejnego postanowienia o odroczeniu, jeżeli tylko wniosek o kolejne odroczenie został złożony jeszcze przed zakończeniem wcześniej orzeczonego odroczenia (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009 r., I KZP 32/08, a także postanowienia tego Sądu: z dnia 2 marca 2009 r., V KK 7/09, z dnia 24 maja 2011 r., II KK 329/10 oraz z dnia 11 stycznia 2012 r., II KK 328/11).

Jak wynika z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy skazany K. K. korzystał z odroczenia wykonania kary w okresach: od dnia 7 kwietnia 2016 r. (data wydania pierwszego postanowienia) do dnia 7 lipca 2016 r. (data końcowa odroczenia wskazana w pierwszym postanowieniu), od dnia 24 listopada 2016 r. (data wydania drugiego postanowienia o odroczeniu) do dnia 7 stycznia 2017 r. (data końcowa odroczenia wskazana w drugim postanowieniu) oraz od dnia 2

marca 2017 (data wydania trzeciego postanowienia o odroczeniu) do dnia 7 kwietnia 2017 r. (data końcowa odroczenia wskazana w trzecim postanowieniu, odpowiadająca maksymalnej granicy odroczenia wykonania kary wobec skazanego, ustalonej w oparciu o art. 151 § 1 w zw. z § 3 *in principio* k.k.w.).

Z uwagi na to, że wniosek o dwa kolejne odroczenia skazany złożył w dniach 20 października 2016 r. oraz 11 stycznia 2017 r., a więc już po upływie okresów odroczenia wyznaczonych pierwszym i drugim postanowieniem, okresy od dnia 8 lipca 2016 do dnia 23 listopada 2016 r. oraz od dnia 8 stycznia 2017 r. do dnia 1 marca 2017 r., nie mogły być wliczone do rocznego okresu odroczenia wykonania kary, który dawałby podstawę do ewentualnego warunkowego zawieszenia wykonania kary (art. 152 § 1 k.k.w.).

Wobec powyższego, skoro łączny okres odroczenia wykonania kary wobec skazanego K. K. w niniejszej sprawie nie osiągnął progu „co najmniej jednego roku”, Sąd Rejonowy w W. nie był uprawniony do wydania postanowienia o warunkowym zawieszeniu wykonania wobec K. K. kary 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2014 r., sygn. akt II K (...). Wydając takie orzeczenie, Sąd rażąco naruszył art. 152 § 1 k.k.w. w zw. z art. 151 § 1 i § 3 k.k.w., a uchybienie to miało istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia.

W tej sytuacji, wobec zasadności kasacji i konieczności uchylenia zaskarżonego postanowienia, a także braku podstaw do zastosowania wobec skazanego K. K. warunkowego zawieszenia wykonania kary w trybie art. 152 k.k.w., postępowanie w przedmiocie wniosku skazanego o warunkowe zawieszenie wykonania kary 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 kwietnia 2014 r., sygn. akt II K (...), należało umorzyć – art. 15 § 1 k.k.w. w zw. z art. 537 § 2 k.p.k.